

...כשיתה עם ג'ף צ'נדלר לפני הארוחה...
...דג פילה אמריקאי...

...בכניסה לקרון המסערה ברכבת...
...שני משפטים...

אמנות

תיאטרון

דיד המלך גויים

בראשית היה תיאטרון הילדים של מרכז המורים והגננות. יחד עם החימונים מוכרי הפלאפל, הייתה קונה הבקבוקים, הרימוני מוכר הנפט, והערבי מוכר הירקות בעגלת החמור, היה תיאטרון הילדים חלק בלתי נפרד מנופה העתיק של תל-אביב. בערביים, אחרי שעות הכנת השעורים, היו ילדי העיר העברית הראשונה משחקים בשכונה, מבקרים בשרותי בנות-החיות או מתרחצים בים. ב' חופש הפסח או הפורים היו מבקרים בתיאטרון הגננות, באולם מוגרבי, לבסוף, אחרי אלפים וחמישים שנה, גדלה תל-אביב. גן החיות התרחב והתעצם, בכיכר המדינה פתחה הקונקורנציה, בדמות קרקס מדאנו. בים איאפשר יותר להתרחק, הייתה מוכר הבקבוקים ירד מן הסתם לגרמניה, וירקות מביאים הביתה לפי הזמנה טלפונית. הכל השתנה, פרט לתיאטרון המורים והגננות. תיאטרון החתיק המשיך להציג את חנה'לה ושמלת השבת החדשה, לפי סיפורו של ביאליק ואת אגדת כיפה אדומה.

התקפת נגד, מציאות זו, ניצל הבמאי הצעיר והזרוע מנחם גולן, בתנופה אחת, אחרי שנה שלמה של נסיונות, הקים יחד עם עורך דבר לילדים, המשורר אוריאל אופק, והמלחין יוחנן זראי, את תיאטרון תילון (העולם הזה 1063). הוא החל להציג מחזות חדשים לילדים, בקצב אדיר. מול הסתערות זו על המנופול העתיק, קמו המורים והגננות מתרדמתם. הם שכרו לעצמם את הבמאי הצעיר והזרוע לאיפוח, דן קדר, רתמו לעגלתם הפוסעת לאיטה את הסופר הצעיר עמוס אריא, ויצאו להתקפת נגד.

השבוע היו האמהות, המורים והילדים ה' מבולבלים, עדים לתוצאותיה של תחרות הנינוכית זו: על לוחות המודעות, במסדרונות בתי-הספר, מעל דפי העיתונים וגלי הראדיו, רעמו הודעותיהם של שני התיאטרונים. שני הם כאחד הודיעו על הצגת המחזה החדש 'דיד וגולית', לקראת שנת העשור. אולם הפעם היתה ידם של המורים והגננות על העליון: נתן כי בעוד שעמוס אריא הספיק כבר לכתוב את המחזה כולו, ודן קדר השלים את הכנתו להצגה, הרי תילון הספיק עד כה להכריז על תחרות המחזות העלילה התנכית.

מאחורי הקלעים

ג'אז ברווא העתיקה

שעורית-ענק עומדת לפרוץ בחוגי הסופרים והמחזאים בישראל, אחרי שהלחי שות והשמעות על התחרות הפומבית של הבימה, להמחזות ספור חיה של חנה סנש, גוברות והולכות. כזכור, הכריזה הבימה על תחרות פומבית נושאית-פרסית, על המחזות ספור-חיה של הצנחנית הגיבורה. אולם לאחרונה, נודע כי הנהלת הבימה הזמינה את המחזות הסיפור להצגה אצל הסופר אהרון מגד, מבלי להתחשב בתוצאות התחרות שעדיין לא הסתיימה. . . . **נערי מות ג'אז** הוכנסו בידי המלחין יוחנן זראי לעיבודו המחודש של המחזה שורש הרע, בתיאטרון זירה. עם הנעימות החדשות והחרושים הקצרים שחברו בידי יוחנן ומיכאל אלמו, נוסף לפזמוניו של חיים חפר, שינה גם שמו של המחזה הרומאי העתיק לנחטוף אותו בשקט. . . . **נגנון נכח** יוצא הקהל המבקר בשבועות האחרונים בהצגות אשת הסנדלר בתיאטרון הקאמרי. הסיבה: אחרי קיצוץ והשמטתו מהתוכנית של דון פרלימפליון, הוסיפה ההנהלה שני מנגיני גיטרה, הפורטים נעימות-עם ספרדיות, במקום ארבעים הדקות החסרות.

...בציודם מקרוב ליד השולחן...
...וחיוך של כוכב...

גם חזה, גם מחזה

ידיהם. הם מצליחים לקלקל מירון סירוח ומשחק קריקט, להרתיע את דמם של כמה דודות זקנות ואבות שמרניים. כל זה נקרא בספר בהרבה יותר הגיון מאשר הוא מופיע בסרט. אולם נוף גדות התמוזה המקסים, ומקצועיותם של השיטים המובילים את סירת הבדיחות והתקריות, הופכים את הסרט למתלה משעשעת.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם היה ממליץ לראותם:
● **מאזני צדק** (צפון, תל-אביב) — 12 מושבעים שופטים נער שנאשם ברצח אביו, את החוק ואת עצמם, בסרט מתח מצויין. הנרי פונדה.
● **לילות לכנים** (ארמון-דוד, תל-אביב) — אגדת האבה של דוסטויבסקי בלבוש איטלקי. מריה של ומרצ'לו מאסטור ריאני.

● **שנות חיינו חיפות ביותר** (מוגרבי, תל-אביב) — בעיות קליטתם של החוזרים מהמלחמה, בשלושה סיפורים בסרט אמריקאי גיאוריאליסטי.

● **איש החמון** (תמר, תל-אביב) — זמר טלבויה הוסף לאלילי המזמנים, זורק את קהל מעריציו לכלבים ונופל עצמו קרבן להם. סרטו של איליה קאזאן, לפי סיפור של באד שולברג.

● **מושחת עדין נפש** (מרכז, תל-אביב) — גלן פורד, במערכון העולה ב' איכותו על שאר המערכונים.

● **ציד המכשפות** (עדן, ירושלים) — מיליין דימונגו מצליחה לבלבל את הצופים ואת הגמוני מסאצ'וסטס, בסרט המטף ל' סובלנות. איב מונטן, סימון סניורה.

● **מסיבת הרוקים** (גל-אור, חיפה) — שני רוקים, כמו ומועמד לנשואים יוצאי אים להתהלל, לחור אחרי בנות ולבקר בבתי-בנושאים, כדי להיחזק כי האושר נמצא בחיי הנשואים.

● **הנסיך נערת השעשועים** (אורי-יו, תל-אביב) — ראה לעיל.

● **שלושה בסירה אחת** (מקסיס, תל-אביב) — ראה לעיל.

הנסיך נערת השעשועים (אורי-יו, תל-אביב; בריטניה) הוא סרט המקנה למר' לין מונרו, מלכת החזה, את תואר נסיכת המחזה. כי בקומדיה הלא-מצחיקה של טראנס ראטינגאן האנגלי, מוכיחה מרלין מונרו, אפילו לצד נסיך הבד לורנס אוליביה, שגם הפיק וביים את-הסרט, כי אין היא רק דמות גופנית המעוררת יצרם, אלא גם דמות קולנועית בשל עצמה.

לורנס אוליביה, בדמות נסיך דיקטטורי של מדינה בלקנית, העורך ביקור בלונדון של ראשית המאה, מזמין את נערת ה' שעשועים מונרו לבליו של לילה במיטתו. תחת זאת מוצא הנסיך בעל גינוני-הטקס המלכותיים את הנערה ההמונית מלמדת אותו פרק בהלכות נמוסים אנושיים, הופכת לבת בית בחצרו.

אין זה מחזה מבריק וגם לא מצחיק. הוא בנוי בעיקר על המור שבהכנסת נערת ההמון לחצר מלוכה, הדומה להכנסת עו לאספת ארגון אמהות עובדות. קשה לנחש למי רוצה המחזאי ללעוג, לאמריקאים ה' המוניים או לבני אירופה בעלי הנמוסים.

בתוך קלחת זאת שוחה מרלין מונרו ללא צורך להיאחז בקש שמושיט לה אוליביה, אולי משום שתפקיד נערת ה' שעשועים בחצר המלכות הולם מאוד את מעמדה כחשפנית-לשעבר בין שחקנים.

על גלי הצחוק

שדושה בסירה אחת (מקסיס, תל-אביב; בריטניה) משיטים את הצופה על גלי הצחוק, בספייג'ט-שעשועים בריטית טיפוסית, בה נושבת רוח המור בריא של בריטניה הויקטוריאנית, זו של העלמות ה' צנועות והשמרניות, של הגברים החשקניים ושל הסופרים שידעו לכתוב ספרים מבד' חים, כמו שלושה בסירה אחת של ג'רום ק' ג'רום.

להבדיל מצוות הסירה הישראלית, אין ה' שלושה בסירה הבריטית מספרים בדיחות בלבד. הם גם עושים אותן. הם מתחמגים בשלומיאליים מוחלטים במבחנים מעשיים של פתיחת קופסאות-שימורים ובניית אהלים, הופכים מחזרים מקצועיים כשבמקום סירות וקוסטאות-שימורים נכנסות נערות אל בין

קולנוע

ישראל

זיוה הגיעה

את סנסצית השבוע באולמי הקולנוע ה' ישראלים הייתה הסרט האמריקאי לבוש ה' סחבות, המוצג בקולנוע חן בתל-אביב. לא היה זה בגלל איכותו האמנותית היוצאת מגדר הרגיל של הסרט, אלא משום שהוא הציג את הופעת-הבכורה של הישראלית זיוה שפיר (רוזן).

לא היה לה לזיוה תפקיד גדול בסרט. היא נראית על הבד בדיוק 30 שניות, אינה ממלאת כל תפקיד בעלילת הסרט, אומרת בסך הכל שני משפטים. כאשר ג'ף צ'נדלר, הכוכב ההוליוודי המגלם בסרט דמות עורך-דין מצליח, משוחח עם עתונאי בקרון ה' מזנון ברכבת, מופיעה זיוה בלדת הקרון.

צ'נדלר שוכח את שיחתו ומעיק בזיוה מבט סקרנות. זיוה מתיישבת ליד שולחנה, בפנים חסרי-הבעה, מעיינת בתפריט. צ'נדלר מגלה את אבירותו, שואל אותה: "אולי אפשר לעזור לך לבחור?" עונה זיוה: "כן, תודה." על כך עונה צ'נדלר: "אני ממליץ על דג פילה."

זיוה, שזכרה כנראה את טעם הפילה של דג יוסף, משיבה: "תודה, אני מעדיפה סטייק", ובוה היא גומרת את תפקידה בסרט.

אולם תפקיד זעיר זה זיכה אותה במה שנערות הוזהר הישראליות חולמות עליו מזמן: שמה מתנוסס ברשימת השחקנים. פרט מעניין: מתחת שמה של זיוה (ראה תמונה) מופיע שמה של מרינה אורשל. מרינה, מי שהיתה מלכת היופי של גרמניה המערבית, התפרסמה בישראל כאשר הופיע בתחרות מלכות היופי בלונג ביץ', יחד עם שרה טל הישראלית, שסירבה לדבר עמה בגלל היותה גרמניה.

סרטים

דם ומיץ עגבניות

תקרית על הינג'סטפה (מאדור, תל-אביב; בריטניה) מראה מה היה קורה אילו הבימו המרעים והסעודים יותחיים לאורך חופי מפרץ-אילת, ואילו יוסתה פריגאטסה ישראלית לפרוץ בלילה חשוך מתוך המפרץ, כעברה על פני התותחים, במיצר הצר וה' בודגוני של ראס-נאצ'רני.

אחד ממשבי-הרוח הראשונים של המלחמה הקרה הקפיא לפני עשר שנים פריגאטסה ברי' טית באמצע הנהר הסיני הגדול, בין נאני קינג והיים, מול תותחי הקומוניסטים המנ' צחים. בשעה שהעולם כולו עצר את נשימתו, תה, שיחק הצחחה, בראשות מפקד צעיר ונו' עז, מישחק דור-פרצופי עם הקומוניסטים, ני' הל משאיתמתן עם אויביו תוך כדי תיכנון הבריחה הנועזת. בעוד הקומוניסטים ניסו לשחק בהם מישחק חתול בעכבר, שיחק הצחחה בתפקיד הכפול של יוניון-גיבל ר' מיסטר הימי, הוכיח כי קורה-הרות הבריטי מתאים מאד לאקלים המלחמה הקרה.

זוהי ציונות בריטית, ללא בושה והסח' אה, אין בה בחורות, אין בה טיפוסים שלר' לים, ימאי הוד מלכותו מוסיפים תמיד כבוד למדינה. הסרט אינו מגיע לרמת הגראף שפיי, שנימול בשעתו על-ידי הצנ' וור הישראלי. בכל זאת הוא ירכוש בנקל את לבו של כל מי שאוהב את הכשרון הבריטי המיוחד לצעוק בלחש. במקום שה' רוסי היה צועק "זא סטאלינה!" והאמריקאי חיה משמע זעקת-קרב אינדיאנית, אין ה' בריטי מסוגל להגיד זאת מאשר: "חממממ", ולנגוס בכריך של יוגה ויתם מלחום. במיץ עג' בניית, כמובן.